



## Faktaa seurakuntavaaleista

Äänioikeutettuja alle 18-vuotiaita on vuoden 2010 seurakuntavaaleissa noin runsaat 100 000.

### Taustaa

Lakiuudistus lähti liikkeelle toukokuussa 2006 kirkolliskokoukselle tehdystä edustaja-aloitteesta 7/2006. Marraskuun 8. päivänä samana vuonna kirkolliskokous päätti lähettää kirkkohallitukselle valmisteltavaksi esityksen äänioikeusikärajan alentamisesta 16 ikävuoteen. Syyskuussa 2007 kirkkohallitus teki kirkolliskokoukselle esityksen 9/2007, joka koski tuota äänioikeusikärajan alentamista. 8.11.2007 kirkolliskokous teki päätöksen kirkkolain 7 luvun 3 §:n ja 8 luvun 3 §:n muuttamisesta. Tämän jälkeen asia lähti opetusministeriön ja valtioneuvoston kautta eduskuntaan hallituksen esityksenä ja laki annettiin 14.11.2008. Muutokset tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Lakimuutos ei koskenut kirkkoherranvaalia, jossa äänestysikäraja on yhä 18 vuotta.

### Kuka saa äänestää seurakuntavaaleissa?

KL 8:3 §:n 1 momentin mukaan seurakuntavaaleissa kaikilla viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä 16 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on yhtäläinen äänioikeus. Säännöksen mukaan ikäraja ja kirkon jäsenyys ratkaisevat – rippikoulun käymistä tai konfirmaatiota ei siis edellytetä.

### Kuka saa olla ehdolla seurakuntavaaleissa?

Vaalikelpoinen seurakunnan luottamustoimeen on kirkkolain 7 luvun 3 §:n pykälän mukaan

- a) kristillisestä vakaumuksestaan tunnettu
- b) 18 vuotta täyttänyt
- c) seurakunnan konfirmoitu jäsen, joka
- d) ei ole vajaavaltainen.
- e) Vaalikelpoisuusiän on täytyttävä seurakuntavaaleissa viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä. Tällä tarkoitetaan sitä sunnuntaita, jolloin vaalien toimittaminen aloitetaan.

### Nuoren kuuluminen kirkkoon

Huoltajat päättävät yhdessä alle 18-vuotiaan uskonnollisesta asemasta eli siitä, halutaanko lapsi liittää tai erottaa kirkon jäsenyydestä.



*Kun lapsi on alle 12 vuotta:*

- Vanhempien päätöksellä voi alle 12-vuotias liittyä seurakunnan jäseneksi, jos ainakin toinen hänen vanhemmistaan tai yksi hänen huoltajistaan on kirkon jäsen. Alle 12-vuotias voi jäädä kirkon jäseneksi vaikka hänen vanhempansa tai huoltajansa eroaisivat kirkosta.
- Lapsen huoltajana toimiva äiti voi päättää yksin alle vuoden ikäisen lapsen kasteesta ja liittämisestä kirkon jäseneksi, jos lapsi ei aikaisemmin ole ollut minkään muun uskonnollisen yhdyskunnan jäsen.  
Muista alle yksivuotiaan lapsen uskonnollisen aseman muutoksista päättävät lapsen huoltajat yhdessä. Jos esimerkiksi lapsi, jonka huoltajina ovat äiti ja isä, on kahden kuukauden ikäinen äidin yksinomaisella päätöksellä liitetty seurakunnan jäseneksi, ei äiti voi yksin erottaa lasta kirkosta lapsen ollessa esimerkiksi kymmenen kuukauden ikäinen.

*Kun lapsi on täyttänyt 12 vuotta:*

- 12 vuotta täyttänyt voidaan liittää uskonnolliseen yhdyskuntaan tai ilmoittaa eronneeksi siitä vain omalla kirjallisella suostumuksellaan.
- 12-17-vuotiaiden lasten uskonnollisen aseman muutokset edellyttävät aina lapsen ja hänen huoltajiensa samanmielisyyttä.
- 12-17-vuotias voi liittyä tai jäädä seurakunnan jäseneksi vaikka hänen vanhempansa eivät kuuluisikaan kirkkoon.
- 15 vuotta täyttänyt lapsi voi huoltajien kirjallisella suostumuksella itse liittyä uskonnolliseen yhdyskuntaan tai erota siitä.

**Mistä johtuu, että 16-vuotias katsotaan tarpeeksi vastuulliseksi äänestämään, mutta kirkosta eroamiseen tai liittymiseen tarvitaan alle 18-vuotialta huoltajan kirjallinen suostumus?**

Siitä, kuka päättää lapsen tai nuoren liittymisestä uskonnolliseen yhdyskuntaan tai siitä eroamisesta säädetään uskonnonvapauslaissa, joka on kaikkia kirkkoja ja uskonnollisia yhdyskuntia koskeva laki. Siitä seikasta, kuka saa äänestää kirkkomme seurakuntavaaleissa, säädetään kirkkolaissa, joka koskee vain evankelis-luterilaista kirkkoa. Kirkolla on perustuslain 76 §:n nojalla tietynasteinen autonomia määrittää itse järjestysmuotoaan ja hallintoaan – siis myös sitä, ketkä seurakuntavaaleissa voivat äänestää.

*Vastauksissa on asiantuntija-apuna kuultu kirkkoneuvos Pirjo Pihlajaa Kirkkohallituksesta.*